

MORFOLOGIJA SLOVAČKOGA JEZIKA

Studij: Slovački jezik i književnost

Naziv kolegija: Morfologija slovačkoga jezika

Nastavnica: dr. sc. Martina Grčević, doc.

ECTS bodovi: 5

Status kolegija: obvezatni

Oblik nastave: predavanja (4)

Ciljevi kolegija: Upoznavanje studenata s osnovnim pojmovima morfologije kao discipline koja istražuje gramatičke oblike u jezičnom sustavu. Usvajanje teorije iz semantičke i paradigmatičke morfologije slovačkoga jezika. Posebna pozornost obraća se na praktičnu primjenu spoznaja u komunikaciji.

Sadržaj: Specifična morfološka obilježja slovačkoga jezika. Semantička morfologija (teorija o vrstama riječi i gramatičkim kategorijama) i paradigmatička morfologija (fleksija, deklinacijski obrasci). Vrste morfema i morfološka analiza. Sinkronijska dinamika u slovačkoj morfologiji.

Studentske obveze: Redovito pohađanje nastave, sudjelovanje u raspravama; na kraju semestra pismeni i usmeni ispit.

Raspored rada po tjednima:

1. Morfologija kao disciplina o gramatičkim oblicima u jezičnom sustavu. Osnovni pojmovi. Riječ kao morfološka jedinica. Razlika između tvorbe riječi i morfologije. Morfološke osobitosti slovačkoga jezika.
2. Vrste riječi. Podjela riječi po načelu gramatičko-leksikalnoga značenja. Gramatičke kategorije. Vrste morfema. Morfematička analiza.
3. Imenice – značenja i podjela imenica. Gramatičke kategorije imenica. Fleksija imenica i sklonidbeni tipovi u slovačkome jeziku.
4. Sklonidba imenica muškoga roda. Sklonidbeni obrasci za životne i neživotne imenice. Inačnost i današnje tendencije u sklonidbi.
5. Sklonidba imenica ženskoga roda. Sklonidbeni obrasci. Varijantnost i današnje tendencije u sklonidbi.
6. Sklonidba imenica srednjega roda. Sklonidbeni obrasci. Sklonidba riječi tuđeg podrijetla. Nesklonjive imenice.
7. Pridjevi – značenja, klasifikacija, gramatičke kategorije. Sklonidba. Stupnjevanje.
8. Brojevi – značenja, klasifikacija, fleksija.
9. Zamjenice – značenja i funkcije, klasifikacija, fleksija.
10. Glagoli – značenja, klasifikacija prema gramatičkim i semantičkim principima. Glagolske leksikalno-gramatičke i gramatičke kategorije. Pomoćni glagoli.
11. Tvorba glagolskih oblika. Fleksija. Konjugacijski glagolski obrasci.
12. Prilozi – značenja, funkcije, klasifikacija. Tvorba i stupnjevanje priloga.

13. Ostale nepromjenjive vrste riječi: prijedlozi, veznici, čestice i uzvici. Njihova značenja, funkcije i podjela.
14. Ponavljanje i priprema za ispit.
15. Ponavljanje i priprema za ispit.

Literatura:

Obvezatna:

- Oravec, Ján / Bajžíková, Eugénia / Furdík, Juraj: *Súčasný slovenský spisovný jazyk. Morfológia*. Bratislava, 1984.
- Caltíková, Milada / Tarábek, Ján: *Prehľad gramatiky a pravopisu slovenského jazyka s diktátmi, cvičeniami a testami*. Bratislava, 2004.
- Ružička, Ján (red.): *Morfológia slovenského jazyka*. Bratislava, 1966. Dostupno na internetu: <http://www.juls.savba.sk/ediela/msj/pdf100/>

Izborna:

- Sokolová, Miloslava: *Nový deklinačný systém slovenských substantív*. Monographia 71 (AFPh UP). Prešov, 2007. Dostupno na internetu: http://www.juls.savba.sk/ediela/novy_deklinacny_system/novy_deklinacny_system_slovenskych_substantiv.pdf
- Sokolová, Miloslava: „Morfematika vo vyučovaní slovenského jazyka na vysokých školách.“ U: Sokolová, M. / Ivanová, M. / Ološtiak, M.: *Morfematický výskum slovenčiny (možnosti jeho štatistického, elektronického a didaktického spracovania)*. =Jazykovedný zborník 21 (AFPh UP), Prešov, 2006. S. 177–234. Dostupno na internetu: <http://olostiak.webz.cz/Publikovane/morfematika-2006.pdf>
- Sokolová, Miloslava / Moško, Gustáv / Šimon, František / Benko, Vladimír: *Morfematický slovník slovenčiny*. Prešov, 1999.
- Furdík, Juraj: *Slovenská slovotvorba*. Prešov, 2004.